

USNESENÍ

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Moniky Javorové a soudců JUDr. Miroslavy Honusové a JUDr. Petra Hluštíka, Ph.D. ve věci

žalobce: **nezl. A. Č.**

zastoupený zákonnou zástupkyní L. L.

právně zastoupený advokátem Mgr. Davidem Zahumenským

sídlem třída Kpt. Jaroše 1922/3, 602 00 Brno

proti

žalované: **Základní a mateřská škola X,**

příspěvková organizace

sídlem X

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem

takto:

I. Žaloba se **odmítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Žalobci **se vrací** z účtu Krajského soudu v Ostravě zaplacený soudní poplatek ve výši 4 000

Kč.

Odůvodnění:

1. Podanou žalobou se žalobce domáhal soudní ochrany před nezákonným zásahem žalované jako správního orgánu a vydání rozsudku:

I. Zásah žalované spočívající v neumožnění osobní přítomnosti žalobce na vzdělávání v základní škole a omezování kvality a rozsahu výuky od 14. 10. 2020 do 20. 11. 2020 byl nezákonný.

II. Zásah žalované spočívající ve vyloučení zpěvu ze vzdělávacích aktivit od 14. 10. 2020 do 20. 11. 2020 byl nezákonný.

Shodu s prvopisem potvrzuje

III. Žalované se zakazuje pokračovat v neumožnění osobní přítomnosti žalobce na základním vzdělávání v základní škole, omezování kvality a rozsahu výuky vyloučením zpěvu ze vzdělávacích aktivit.

2. V odůvodnění žaloby žalobce uvedl, že žalovaná uzavřela od 14. října 2020 1. i 2. stupeň základní školy a přešla na distanční formu výuky. K tomuto postupu žalované došlo na základě krizového opatření vlády České republiky ze dne 12. října 2020 č. 10.22 (dále jen „krizové opatření“), jímž vláda mimo jiné omezila provoz základních škol podle zák. č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), v platném znění (dále jen „školský zákon“), a to tak, že zakázala osobní přítomnost žáků na základním vzdělávání v základní škole. Žalobce je žákem 7. třídy základní školy žalované a v důsledku uzavření školy došlo k jeho vyloučení ze vzdělávacích procesů na bázi denní přítomnosti ve škole, přičemž význam tohoto způsobu vzdělávání je pro stát podstatný. Žalobce v této souvislosti namítl také diskriminační dopady krizových opatření na svou osobu a nepřiměřenost takového zásahu do jeho práv.
3. Podle ust. § 82 zák. č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“) každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasazeno, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.
4. Krajský soud se primárně zabýval otázkou, zda se žalobce může úspěšně bránit žalobou na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu podle ust. § 82 s.ř.s., který spatřuje v tom, že mu žalovaná neumožnila osobní přítomnost na základním vzdělávání a omezila kvalitu a rozsah výuky v důsledku krizových opatření vlády ze dne 12. 10. 2020 č. 1022, ze dne 30. 10. 2020 č. 1112 a ze dne 16. 11. 2020 č. 1191.
5. Podle ust. § 2 s.ř.s. ve správním soudnictví poskytují soudy ochranu veřejným subjektivním právům fyzických i právnických osob způsobem stanoveným tímto zákonem a za podmínek stanovených tímto nebo zvláštním zákonem a rozhodují i v dalších věcech, v nichž tak stanoví tento zákon.
6. Podle ust. § 4 odst. 1 s.ř.s. soudy ve správním soudnictví rozhodují o:
 - a) žalobách proti rozhodnutím vydaným v oblasti veřejné správy orgánem moci výkonné, orgánem územního samosprávního celku, jakož i fyzickou i právnickou osobou nebo jiným orgánem, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy (dále jen „správní orgán“),
 - b) ochraně proti nečinnosti správního orgánu,
 - c) ochraně před nezákonným zásahem správního orgánu,
 - d) kompetenčních žalobách.

7. Krajský soud při posouzení přezkumné pravomoci správního soudu ve věci žalobce vycházel z rozsudku Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 21. 5. 2008 č. j. 4 Ans 9/2007-197, publikovaného ve Sb. NSS pod č. 1717/2008, v němž NSS vymezil rozsah přezkumné pravomoci soudů ve správním soudnictví výkladem legislativní zkratky „správní orgán“ takto: *Zákonná definice obsahuje tři prvky - 1) jedná se o orgán moci výkonné či jiný z typu orgánů v definici uvedených; 2) tento orgán rozhoduje o právech a povinnostech fyzických a právnických osob; 3) toto rozhodování se děje v oblasti veřejné správy.*
8. Krajský soud ve své úvaze vycházel z vymezení předmětu činnosti žalované, jímž je poskytování vzdělávání a výchovy dle § 1 a § 7 odst. 3 školského zákona.
9. Postavení správního orgánu v oblasti školství, jež se řídí školským zákonem, má ve smyslu ust. § 165 odst. 2 školského zákona ředitel školy. Případy, kdy ředitel školy rozhoduje jako správní orgán v oblasti státní správy, jsou taxativně vymezeny ust. § 165 odst. 2 písm. a) – k) školského zákona. Případy zde vyjmenované představují rozhodování o právech a povinnostech žáků nebo studentů. Jiné úkony a postupy ředitele školy, a to nejen vůči žákům a studentům, ale související i s dalšími záležitostmi, týkajícími se chodu školy, jakož i jejích vztahů navenek, jsou rámcově upraveny ust. § 164 školského zákona, vymezujícím kompetence ředitele školy a školského zařízení.
10. V ust. § 165 odst. 2 školského zákona jsou taxativním způsobem vymezeny případy, ve kterých ředitel školy nebo školského zařízení rozhoduje o právech a povinnostech v oblasti státní správy, má tedy postavení orgánu státní správy. To především znamená, že ředitel školy nebo školského zařízení zřizovaného státem, krajem, obcí nebo svazkem obcí není „klasickým orgánem“ státní správy při výkonu jakékoliv své působnosti (na rozdíl např. od ministerstev, úřadů práce apod.), neboť je především statutárním orgánem právnické osoby vykonávající činnost školy nebo školského zařízení, přičemž samotné poskytování vzdělávání a školských služeb podle školského zákona nelze považovat za výkon státní správy, ani širěji pojaté veřejné správy. Proto ust. § 165 odst. 2 školského zákona výslovně a taxativně vymezuje případy, kdy ředitel školy nebo školského zařízení rozhoduje o právech a povinnostech v oblastech státní správy. Z logiky věci pak vyplývá, že v případech, které nejsou taxativně vymezeny v § 165 odst. 2 školského zákona, nemá ředitel školy nebo školského zařízení vůbec postavení orgánu rozhodujícího v oblasti státní správy (srov. v podrobnostech KATZOVÁ Pavla, *Školský zákon. Komentář*, WOLTERS KLUWER, Praha, 2009).
11. Jelikož úkon, jímž v posuzované věci ředitelka školy jako statutární orgán rozhodla o uzavření školy a přechodu na distanční výuku v důsledku vydání krizového opatření, není úkonem podle ust. § 165 odst. 2 školského zákona, nemůže tedy být ani úkonem správního orgánu v oblasti státní správy.
12. Podle názoru krajského soudu rozhodovala žalovaná v posuzované věci prostřednictvím svého statutárního orgánu ve smyslu ust. § 164 odst. 1 písm. a) školského zákona v záležitosti týkající se poskytování vzdělávání a školských služeb. Postup žalované podle tohoto zákonného ustanovení je však postupem při poskytování vzdělávání a školských služeb, nikoliv postupem při výkonu státní či veřejné správy.

13. Ve smyslu ust. § 4 odst. 1 písm. c) s. ř. s. se však lze domáhat ochrany ve správním soudnictví před nezákonným zásahem, jehož se dopustil správní orgán, nikoliv subjekt poskytující výchovu a vzdělávání, příp. školské služby.
14. Na základě shora uvedené argumentace krajský soud v návaznosti na závěry rozsudku NSS ze dne 21. 5. 2008 č. j. 4 Ans 9/2007-197 citované v bodě 7 tohoto usnesení dospěl k závěru, že v posuzované věci není, pokud jde o subjekt žalované, naplněna ani jedna ze tří podmínek definice správního orgánu. Jak již bylo shora uvedeno žalovaná v dané situaci nevystupuje jako orgán státní správy, a proto není naplněna první podmínka. Současně však není naplněna ani podmínka třetí, neboť uzavření školy a přechod na distanční výuku nelze označit za výkon veřejné správy, ale za postup v záležitosti týkající se poskytování vzdělávání a školských služeb.
15. Konečně není naplněna ani podmínka druhá, jelikož žalovaná nerozhodovala o právech a povinnostech žáků, neboť postupovala na základě krizového opatření, tj. podzákonné právní normy vydané podle zák. č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a změně některých zákonů (krizový zákon), v platném znění, jejímž byla žalovaná jako základní škola adresátem stejně jako byl jejím adresátem žalobce v postavení žáka této školy. Ve vztahu k žalobci jako konkrétnímu žákovi nebyl úkon žalované nijak adresný. Fakticky šlo o realizaci dopadu krizového opatření na konkrétní školu a její žáky ve stejné obecné rovině jako se krizové opatření dotýkalo dalších škol a žáků, kdy všechny tyto subjekty v souhrnu představují množinu adresátů právní normy.
16. Na základě uvedených právních závěrů dospěl krajský soud k názoru, že předmětná žaloba není projednatelná správními soudy podle s. ř. s.
17. Z těchto důvodů proto krajský soud žalobu v souladu s ust. § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. odmítl pro nesplnění podmínky řízení, a to pravomoci správních soudů (srov. přiměřeně rozsudek NSS ze dne 26. 11. 2015 č. j. 9 As 207/2015-46).
18. O nákladech řízení bylo rozhodnuto v souladu s § 60 odst. 3 s. ř. s., když žaloba byla odmítnuta.
19. Výrok o vrácení zaplaceného soudního poplatku je odůvodněn ust. § 10 odst. 3 věty třetí zák. č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, v platném znění.

Poučení:

Proti výroku I. a II. tohoto usnesení **je možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Proti výroku III. tohoto usnesení nejsou přípustné opravné prostředky.

Ostrava 25. února 2021

JUDr. Monika Javorová
předsedkyně senátu